

Gratulatio
ACADEMIÆ
CANTABRIGIENSIS

De Serenissimi Principis reditu ex
Hispanijs exoptatissimo:

Quam Augustissimo Regi
IACOBO,
Celsissimoq; Principi
CAROLO
Ardentissimi sui voti testimonium
esse voluit.

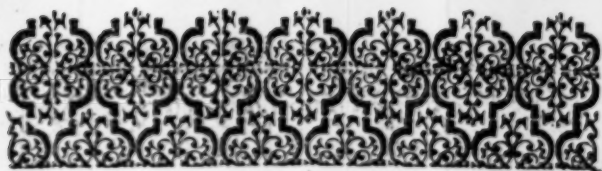

Ex Officina CANTRELLI LEGGE, Almæ
Matris Cantabrigiæ Typographi.
1623.

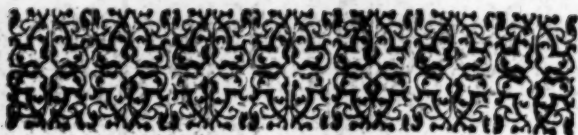

AD REGEM.

TArda breuiſq; tibi ſi forſan charta videtur,
In ſacras trepidat Cæſaris ire manus.
Cauta verecundæ meditantur gaudia Muſæ,
Cæſaris exemplo ſic didicere loqui.
Non metuunt faſces Maieltatemq; Britannam,
Indicium Domini ſed ſubiſſe ſui.
Cui, licet imperio vigilet populisq; regendis,
Invideat Genius (Mantua docta) tuus.
Ite leues Muſæ tamen, & confidite: Certum eſt
Mitius ingenio Cæſaris eſſe nihil.
Hoc ſatis eſt, Cæſar; Tardæq; breuesq; placebunt,
Dic tantum Muſas ſic ceciniffe Tuas.

H.B. Procan.

AD PRINCIPEM.

Si queres lentas ad te venisse Camænas,
Tardius, & liceat, te rediisse queri.
Nam dubitamus adhuc, te vix rediisse timentes;
Tarda solet magnis rebus inesse fides.
De reditu sic crede tuo, nostrisq; Camænis,
Magna solet tardis rebus inesse fides.

H.B. Procan.

Gratulatio Cantabrigiensis,
In reditum Flustrissimi
CAROLI,
Wallie Principis.

In reditum Principis.

Xijt, hinc lacrymæ : redijt, par inde trium-
phus :

Lætitiæ, & luctus, fons erat vnus, amor.

Exijt, ambiguus fortunæ casibus vtens.

Res est solliciti plena timoris amor.

Appulit incolumis, tumidis emerſus ab va-
dis,

Res eſt feſtiui plena furoris amor.

Exijt; & redijt, Lacrymis hic terminus eſto:

Lætitiæ petam ponere nescit amor.

I.M. C.C.C.

SVnt quibus in votis eſt, Gemmâ diues Iberâ,
Indorumq; auro nauis onuſta redux:

A r

Fac

Fac rata; vt inuideant & Iberia, & India nobis:
Nam potes, & vacuus, CAROLE, si redeas.

R. G. C. C.

Quærimus absentem dum te (suauissime Princeps)
Solliciti, nobis nulla tabella placet.
Et querimur pictus nimium quod deficit orbis,
Recta nec est tantæ linea ducta viæ.
Nec Pyrenæi tua vera pericula montes
Ostendunt, tumulos vix superare putes.
Hispaniq; oculis pateat cum regia nostris,
Te minor est, domino vel minor ipsa suo.
Nunc satis ampla tui non sunt æquora classi,
Hic Syrtes faciunt, hic vada longa metus.
Singula ne placeant, poterint cum cuncta placere,
Exhibet effigiem nulla tabella tuam.
Sic orbem digitis terimus, pictasq; tabellas,
De reditu timidi, sollicitiq; tuo.
Consuluit tandem prudens sibi Bætica terra,
Et citò te Patriæ, reddidit, atq; Patri.
Si mora te à patrijs tenuisset longior oris,
Sensisset funus protinus illa suum.
Nam dum te cupimus præsentem: chartaq; nostris
In manibus toties exagitata madet:
Dum terimus pictum digitis trepidantibus orbem,
Excipit & maculas vda tabella nouas;
Expuncta è toto digitis maculantibus orbe
Non inuenisset Bætica terra locum.

T. B. A. P.

Dum repetis Patriæ felicia littora terræ,
Et Charites ducunt, & Venus ipsa choros.

Gratulatio Cantabrigienfis.

3

Inl' cœlum surgunt ignes, quod tendere flamma
Non poterit, nostras iussimus ire preces.
Massica promantur tremulo salientia vitro,
Apponatq; annis guttulaqueq; tuis.
Lautior Ambrosijs dapibus conyiuâ triumphet,
Et pereat reditu, Carole, cura tuo.
Nunc gaudere iuvat, iuvat insanire; recepto
Principe, non licitus quis furor esse potest?

T.B. A.P.

In reditum, &c.

QUâ redis ad patriam (Princeps clarissime) sacra,
Et natalicia est hæc mihi visa dies.
Sic alium temet reditus dare nempe videtur,
Vt solem aurora est visa renata novum.
Audisti lætas multorum in littore voces,
Gaudia læta tibi nostra videre licet:
Lingua quidem vocem nobis, calamusq; ministrat,
Aure illam, hanc oculis accipe (Magne) tuis.
Sic absq; aure potes tu nos audire tacentes,
Possumus & sic nos vel sine voce loqui.

T.C. T.C.

---

*In reditum CAROLI Principis
ex Hispaniâ.*

ET Patrem & Patriam fecisti Carole lætos
Intraret portum cum tua cymba suum:
Gratior haud vnquam Britonum ratis appulit oras,
Quamquam noster erat quem prius illa tulit.
Nam quia venisti peregrè, novus esse videris,
Atq; iterum, quando redditus, esse datus:

A 2

Nescio

Nescio an & reditus maiores iste triumphos
 Postulet, accessus quàm prior ille tuus:
 E Scotiâ facilis nam visitur Anglia, sed iam
 Vnde negant quenquam posse redire, redis.

A Spicis accensis vt splendeat ignibus æther,
 Et celebret festum læta cæterua diem,
 Vndiq; clamores hilari tollente popello,
 Et nolas agili concutiente manu,
 Lætitiæ famulante lyrâ, cytharâq; canorâ?
 Quid velit hic strepitus Carole scire cupis?
 Patria, te reducem dum sic effusa salutat,
 Hoc vnum tentat dicere, Gratus ades.
 Sed titubat, tantisq; adeo successibus impar
 Excutit è tremulo gutture xæps suum:
 Mox, vbi lætitiæ fiet sedatior ætus,
 Expediet promptos articulata sonos.
 Scilicet, vt modicos dicunt se prodere luctus,
 Sic leuia erumpunt gaudia, magna stupent.

O Nimium audacter timidi prohibente Iacobe,
 O faciles nullâ cum ratione queri;
 En vobis reducem quem sic doluistis abisse;
 Sed lacrymæ timidi forsan Amoris erant.
 En vobis reducem, titulis & honoribus auctum,
 Splendidior multò, quàm fuit ante, redit.
 Flere modò si iussit Amor, iam gaudia poscit,
 Arguit & luctum quem prius ipse dedit.

I Vit per terram Princeps, redijtq; per undas,
 Et sibi propitios sensit vtrinq; Deos:

Neptuno

Gratulatio Cantabrigiensis.

5

Neptuno taurus, Vestæ mactabitur agnus,
Postquàm chare tuis Carole rursus ades:
Illa tuos fauit dum prosequeris Amores,
Ille reportanti vela secunda dedit:
Sed dicam modò qualis iter successus vtrumq;
Clauserit, & certè non nisi mira loquar:
Te siccam carpente viam, tellure profecto,
Fluxerunt lacrymis lumina nostra suis:
At reditus (dilecte) tuus, licèt ille per vndas,
Invenit siccas, & sine rore genas.

Th.V. C.T.

Nobilissimo Principi reditum gratulatur

Φίλο-κρίστοι.

SCotia te puerum, Princeps charissime, vidit,
Hispanæ gentes te tenuere virum.
Omnipotens nostrum votis Deus annuat, & te
Extera non faciant, sed tua regna senem.

G.H. C.P.

In reditum desideratissimum atq; expectatissimum

CAROLI Walliæ Principis.

CVm gratulatur Anglia reditum tuum,
Carole, nec expectes inanes, Aulicas,
Ambagiosas caeremonias, neq;
Crebra manuum oscula, neq; dona ferentium,
Nec verba dantium obuiam turbam Tibi:
Hispanicè Anglia conquiescere non potest.
His antevertit, hæc dedit Iberia prius;
Hæc exolvere omnia. Vbi grata novitas?
Vbi gratulatoria, & honoraria tua,
Anglia, supersunt? Vnicum antiquum obtinet,

A 3

Quod

6 *Gratulatio Cantabrigiensis.*

Quod nausceanti cetera, futurum est novum;
Quo gratulatur Carolum prisca Fide
Anglia, Fidele pectus, & cor integrum.

R.G. C.C.

---

*In desideratissimum CAROLI Principis
Illustrissimi reditum.*

CAROLE, tot terræ, pelagiq; erepte periclis,
Prospera quum dederint fata redire Tibi:
Lætitiz specimen qui non dat, marmoris instar:
Marmoris instar, inops perpetuum lacrymet.

I.F. T.C.

---

*In reditum auspiciatissimum CAROLI
Principis ex Hispania.*

O Quam sacra maris fallaci credita dorso
Sarcina? at ô quanta est illa reuecta fide?
Carole; Neptunus dum te conspexit in vndis,
Esse æquor voluit, qui solet esse fretum:
Nil opus est vinclis Xerxis, quibus vnda ligetur;
Vincula namq; vndas hic meliora ligant.

T.F. C.T.

---

*In reditum felicissimum CAROLI
Principis optimi.*

Totius iactura fuit propè, dum sibi partem
Dimidiam Princeps quæreret ipse sui.
Dimidiumq; sui modò perdidit Anglia tellus,
Dum capis ignotum Carole solus iter.

At

Gratulatio Cantabrigiensis.

7

At nunc inde refers ô quàm charissime totum
Teq; tibi, patriæ dimidiumq; tua.

G.B. C.Regal.

---

*In reditum Augustissimi CAROLI
Walliæ Principis.*

S Idus ab Hesperia, vetitum sæuo æquore tingi,
Anglis optato præbuit ore iubar.
Non tamen Arctourum, Sidus Septemue-Trionum,
Verùm propitius Carolus ortus adest.
Lucifer es patriæ (Princeps) & nuntius alti
Luminis; aduentu tempora mæsta fugas.
Decedens Vesper, rediens modò visus Eous,
Indicio obsequitur noxq; diesq; tuo:
O vtinam fixus maneas, sed si amplius erras,
Phosphorus esto tuis, Hesperus Hesperijs.

I.T. C.T.

I Ngratæ procul hinc abite cura,
Nobis te duce triste nil recepto,
Rerum prima salus & vna princeps.
Instar veris enim tuus Britannis
Fulsit vultus vbi, fugata nubes
Phœbo flammigero locum reliquit.
Iam soles melius nitent, diesq;
Signandi melioribus lapillis.
Stellatæ venerande Rector aulæ,
Quem saluo duce credimus benignum,
Te, votis sibi quisq; quem fatigar,
Oro perpetuos dies (rogare

Si

Si fas) hos fore; quod decet Tonantem
Est munus, dare, nec decet ministrum.

R. D. Regal.

*De Illustrissimo CAROLO Principe Wallia, &c.
ab Hispaniâ reduce.*

Q Vis metus, ô ciues? mala quæ præsagia mentes
Excruciant? Quæ cura jecur nimis anxia rodit?
Scilicet Angligenûm decus ingens, lucida stella
Carolus, ingenui stimulis impulsus amoris,
Propitio patrium viduauit fidere cœlum,
Et procul æstiuus rādios expandit Iberis.
Vera quidem pietas discrimina Principis æquæ
Pro proprijs habet, atq; in eādem lance reponit:
Acta tamen timidum custodia prodit amorem,
Et nimij Regum præscindunt otia cultus.
Zelotypus sic Penelopen laquearibus abdat
Sisyphides, & inops gazam sic Euclio seruet;
Lignea sic cæcæ venerentur numina gentes,
Præpediantq; fugam muris, clauisq; Deorum.
Liberior sit noster amor: nec carceris instar
Insula Principibus pelago circumflua cedat.
Fortius incaluit Veneris si Iupiter igne,
Aut placuit mores hominum explorare nefandos,
Nectaris, ambrosiæ, sceptri, Iunonis, Olympi
Tædui, & cælo potiora mapalia Pyrrhæ,
Et Ioue splendidior larua Amphitryonis habetur.
Carolus Hispanos sic cum prociis ambit amores,
Protinus Eboracum, Cornubia, Cambria sordent,
Vulgariq; iuvat sub imagine ludere *Smitibi*.
Macte animi, flos ô Britonum! Te præside, Reges
Sponsore affectu connubia jungere discant,
Et ritum hospitij priscum instaurare, fidemq;.

Obtin.

Gratulatio Cantabrigiensis.

9

Obtingat reduci sic nullum tristius omen;
Sic Alpes nunquam pigeat superâsse niuales,
Bætica nec studio properâsse ad frœdera tanto.

A.A. A.C.

Gratulor, hand cantare tuum volo, Carole Princeps,
Felicem reditum, prabet tibi Mantua vatem.

An.6.	C	Concordes animæ, * lartas advertite mentes,	An.5.
An.8.		Cingite fronde comas, * & vina reponite mensis.	An.7.
Geor.4.		Namq; * hoc ista sibi tempus spectacula poscit.	An.6.
An.12.		Conspectu in medio procerum * spes altera regni,	An.12.
An.10.		Quod votis optâstis, adest, * quod sæpè petistis.	An.12.
Geor.4.		Quis dubitet? Nam * hinc ille auium concentus in agris,	Geor.1.
		Et lætæ pecudes, & ouantes gutture corui:	
Ecl.5.		Ipsi lætitiâ voces ad sydera iactant	
		Intonsi montes, * strepitu collectq; resulant.	An.8.
An.8.		Quare agite ô iuvenes, * pueri, inuptaq; puellæ,	An.2.
An.12.		Invalidiq; senes (* iterumq; iterumq; monebo)	An.3.
An.1.		Soluite corde metum, * nihil illo triste recepto.	An.9.
An.4.		Et nunc * quæ differre nefas, celebrate fauentes,	An.8.
Ecl.10.		Carmina sunt dicenda, * nihil nisi carmina desunt:	Ecl.8.
An.5.		Ore fauete omnes, * evincti tempora ramis,	An.8.
An.7.		Carole * auis atavisq; potens, * lumenq; iuventæ,	An.1.
An.6.		Venisti tandem, tuâq; expectata parenti	
		(Vicit iter durum pietas) datur ora tueri.	
An.12.		Non hæc humanis opibus * sine numine divûm	An.2.
		Eueniunt, * cœlum & terras qui numine torquet	An.4.
An.12.		Maior agit Deus, atq; opera ad maiora remittit.	
Ecl.5.		Tu decus omne tuis; * patrijs vt redditus oris,	An.11
An.12.		Lætitiâ exultans * magnas it fama per vrbes	An.4.
An.3.		Delectos populi ad proceres, primumq; parentem.	
An.3.		Maximus vnde pater * oculos ad sydera lætus	An.1.
		Extulit, & cœlo palmas: * pauor ossa reliquit	An.3.
An.6.		Magnanimum Heroûm: nec solos tangit Attridas	An.9.

<i>Æt. 11.</i>	Hic amor, hoc studium non cursu segnibus illo Per medias vrbes agitur * gentemq; togatam :	<i>Æt. 7.</i>
<i>Æt. 7.</i>	Protinus hunc * adiunt euincti tempora ramis Hic iuuenum chorus, ille senum, * tua dicere facta.	<i>Æt. 1.</i> <i>Æt. 8.</i>
<i>Æt. 7.</i>	Idem omnes simul ardor agit, * clamore sequuntur Lætitiâq; fremunt, animosq; ad sydera tollunt.	<i>Ecl. 8.</i> <i>Æt. 9.</i>
<i>Æt. 2.</i>	Omnibus idem animus: * princeps, tu ritè propinques,	<i>Æt. 10</i>
<i>Æt. 8.</i>	Et nos, & tua dexter adi pede sacra secundo.	
<i>Æt. 1.</i>	Parce metui, haud credo iniussu cœlestibus auras Vitales carpis, * nunquam te crastina faller	<i>Æt. 1.</i> <i>Geor. 1.</i>
	Hora, * haud ille finit superi regnator Olympi.	<i>Æt. 2.</i>
<i>Geor. 3.</i>	Istibus & * pulsæ referunt ad sydera valles,	<i>Ecl. 6.</i>
<i>Ecl. 5.</i>	Ipsa sonant arbutta Deus, Deus * otia fecit.	<i>Ecl. 1.</i>

C.C. C.P.

In reditum Srenissimi Principis CAROLI.

Quicumq; funus triste pullatus pij
 Parentis, aut sponsæ dolet
 Pulcherrimæ ve prolis, à musâ petat
 Festinus auxilium meâ,
 Conijciat oculos carmen in nostrum modò.
 Nomen superbum Caroli,
 Et videat illic Principem, fausto suam
 Redeuntem in Angliam pede :
 Statim doloris immemor, vestem exuet
 Nigram, genasq; pallidas
 Nimiâ fluentes increpabit lacrymâ,
 In gaudium effusus novum.
 Quod esse magnum læta Relligio iubet
 Et par beato Principi.
 Virtus Britanni est, magna virtus, liberæ
 Nescire lætitiæ modum.
 Nascente qualis Principe exoritur nitor
 Redeunte vosinet occupet.

Redijc

Gratulatio Cantabrigiensis.

11

Redijt Britanni grande depositum, redit
Thesaurus Angliæ vnicus.
Litrus carina quidquid ad nostrum tulit
Nuper ab Eoo littore,
Quàm vile, parvum, quàmq; nullius preti?
Præ Carolo fordet nimis.
Munera priora grata, quæ Regi Optimo
Hesperia prædiues dedit.
Sed plus Iberæ læta nunc Britannia
Debet, quòd incolumem suo
Iam reddidisti patriæ populo Patrem,
Magno & Iacobo filium.

G.M.

In Navem Principis.

Quid Draci meruit beata navis,
Cuius vel colitur ruina tantum?
Quæ vidit gemino sub axe gentes,
Et gemmis procul Indicis onusta,
Contempto pelagi furentis æstu,
Merces exposuit vel invidendas
Terrarum domitoribus, tuoq;
Formidande Tridentifer cubili?
Tutum per mare Carolum Britannis
Plus fecit ratis illa, quæ reduxit.

In reditum Serenissimi Principis.

IRe iubet te magnus amor, maiorq; redire,
Nam fuit is tantum virginis, iste dei.
Faustior est reditus tandem tibi Carole, maior
Dux fuit ille tuæ, quàm fuit illa viz.

T.B. A.P.

B 2

De

*De pluvys intempestivis, ex quo Princeps
Hispaniam petijt.*

Quid cœlum assiduus tenebrarum obduxit amictus?
Clima quid assiduis collachrymauit aquis?
Tu nempe Hispanas abiijsti Phœbus ad oras,
Atq; abitum cœli condoluere tuum.
(Ni vanum augurium; nisi inane fefellerit omen)
Clarescent reditu climata nostra tuo.
Scilicet ipsius redeuntis Principis ora
Gestiet ipsa etiam cernere pura dies.
O quantum possis, cui vel Deus annuet, vt sit
Seu pluviosa dies, siue serena dies.

C. A. C. S.

Dereditu Serenissimi Principis.

VT reducem cœleste vehat te Carole plaustrum,
In vetitis axem tingere gestit aquis.
Invida sed quoniam prohibent immergier vndis
Fata, rati Hesperio monstrat ab orbe, viam.
Sic seruire tibi semper cupit; æthere sacrum
Attamen vt serò sentiat, optat onus.

G. P.

Ad Nauem Principis.

Qua iam cœruleas ratis per vndas,
Commissum tibi Carolum, Britannum
Spem, vitam, patrijs fidelis oris,
Tutò, depositum sacrum dedisti;
Non rursus pelagi seniores
Fluctus experire, nec minaces
Venti te rapidis agent procellis:

Inter

Inter sydera sed novum relatum
Sydus, stelliferis feret lacertis
Atlas: atq; Britannico refulgens
Cœlo, iam noua tu carina, quassas
Imis eripies rates ab undis.

G. P.

Phœbi tenebras nuper occusus tulit,
Fuimusq; tacitæ noctis obsessi metu:
At ecce roseus redijt Auroræ color,
Fugatq; tenebras Phœbus exortu nouo;
Tuq; ipse Princeps, Phœbe noster, Carole,
Silentio illo noctis abrupto nigræ
Alata nostris indidisti carmina
Linguis, & ora silentibus vocalia.
Nam qualis alter Iconi Phœbus fuit,
Tu talis hodiè. Memnonis Thebis erat
Imago, quam si Solis affulsit iubar,
Lætas ferebant edidisse voculas:
Et Memnones statuaq; nos sumus meræ,
Silices filemus, Phœbe, nisi nostris tuum
Iubar emicuërit oribus; quidni Ioui
Igitur litemus perpetim, vt nobis diu
Fulgere possis, nullaq; obfuset iubar
Caligo noctis (sera ni fiet) tuum.

R. C.

Qualis Sol oritur, post longæ tedia noctis:
Exoptate diu, Carole talis ades:
Phœbi luce, dies redeunt, caligine pulsa:
Te redeunte, dies sic renouata nitet.
Diffugiunt tenebræ, non amplius Anglia mæret,
Principis orba sui, lumine cassa suo:
Nec quatit, quæ tanta fuit tibi causa videndi,
Castiliam veterem, Castiliamue nouam;

B 3

Aut

14 *Gratulatio Cantabrigiensis.*

Aut Pyreneos surgentes vertice montes,
 Quæue viâ, cursum flumen Iberus habet:
 Nec reputat casus, nec tot discrimina rerum;
 Tempore venturo, quæ meminisse iuvat:
 Lata tuo reditu, (curæ periire, nec ultra
 Mæstitiæ locus est) gaudia sola canit:
 Quisquis amat, socios Diuos in prælia ducit,
 Nocte dieq; facer, tutus ubiq; viget.
 Heroum excelsos generoso in pectore motus
 Pristina miratur, postera fama tuos.

---

*In optatissimum reditum serenissimi CAROLI
 Principis Walliæ, &c.*

HEus, age, Pythagora, falsa est doctrina Lycei,
 Anglia tota tuæ fiet alumna scholæ:
 Nunc experta satis (sera Experientia mater)
 Nouit, quàm tua sunt dogmata vera nimis.
 **Aut & ignis* animam, cœlestis originis, vno
 Corpore deposito, mox habitare novum.
 Credimus & sentimus idem, Venerande Magister,
 Iam tibi discipulis sufficit, *Aut & ignis*.
 Dum petijt Carolus Princeps Hispanica regna
 (Mirum dictu) animam nemo Britannus habet:
 Nempe omnes animæ Carolum comitantur euntem,
 Quod ne queant Britonum corpora, bruta nimis.
 Scandit equum Princeps? animæ hic & ubiq; ministrant,
 Quarum ope defessus currere gestit equus.
 Conscendit naues? animæ spiracula mittunt,
 Ut tumeant celeri carbasa plena Noto.
 Sat benè sentimus reducem te (Carole) factum,
 Ad vacuas animæ quoddam rediere domos.
 Euge, age, doctæ Sani, Carolo redeunte, putamus
 Sphæras cœlestes edere dulce Melos.

*In reditum expectatissimum Illustrissimi Wallia Principis
& Nobilissimi Ducis Buckinghamia.*

Ad Regem.

Quantos honores quæritant *Smithi* duo?
Quid Carolo adijci patrij honoris potest?
Iam maior est, quàm cui potest maior novus
Accedere: neq;, *Iacobe*, vis, nec dum velit
Augere maiestate patriâ Deus.
Eques. Baro, Vicecomesq;, Comes, & Marchio
Tuus, *Iacobe*, factus est *Georgius*:
Tuam fidem, Pater patrare patriæ!
Quibus novis augebitur titulis? Et est
Nuper creatus Dux: Quid his addi potest
Tantis honoribus? Vbi progredi nequit
Fœlicitas, redit. Academia supplicat
Deo, vt Redux Dux Carolus sit, Dux Comes.
Ita erunt bonæ *Smithi* vtriq; fortunæ fabri.

R. G. C. C.

Quantos exultans effudit Græcia plausus
Cum puer *Æsonius* per consopita Draconis
Ora, & Cyaneas rupes, coeuntia saxa,
Per tumidos ventis fluctus, Syrtēq; vadōsas
Auratum Graias perduxit vellus ad oras:
Tantos iam Carolo ad patrios redeunte penates
Præstemus lætâ perfusi fronte Britanni.
Dicite Io Pæan, pulchrasq; agitate choreas.
Ille etenim redijt, qui charis longius absens
Brutiadis, vultus multo squallore serenos
Polluit: haud aliter quàm cilm erinitus Apollo
Diunos densâ radios sub nube recondens
Multis auroram tenebris obscurat, & umbrâ.

E. S. C. G.

In

In reditum Principis.

DVm procul à patria fertur Laertia proles,
 Penelopes madida sepe fuere genæ:
 A patre, quod Theseus tardè repetebat Athenas,
 Ægeo nomen dicitur esse mari:
 Auricomo quamuis sit vellere diues Iason,
 Quod procul à patria est, Gracia tota dolet:
 Tuq; quod externis absens versaris in oris,
 Languescunt gentis pectora fida tux:
 Nec quicquam lacrymis stagnantes ficit ocellos,
 Phœbeo donec Numine plenus ades:
 Angliam in externas quæ transportauerat oras,
 O quanto foelix pondere cymba fuit!
 Inuidet Hispanis deserta Britannica tellus,
 Inuidiæ causam te tribuisse dolet:
 Dij dent vt faustam scandas (rediture) carinam,
 Cuiq; suum gremium pandat amica Thetis:
 Tardiùs aduenies quam gentis vota reposcunt,
 Sit quamuis velis aura secunda tuis:
 Dum loquor, augustæ panduntur vela carinz,
 Cymbaq; caruleas concava sulcat aquas:
 Neu Remoras fluctusue maris metuamus, in ipsa
 Est rate, qui Numen, Castore maius habet:
 Vtq; aliæ fallant, Veneris rutilante capillo,
 Præbebit notas, stella corusca, faces.
 Et quæ nunc animo, mox corpore Diua sequetur,
 Et stabit Phœbo Cynthia iuncta suo.
 Intereâ in nostras dum tu redis integer oras,
 Omnia mæstitiæ signa remota iacent:
 Frugifera exultat plenis Pomona canistris,
 Agricola superat spemq; benigna Ceres:
 Vûa racemifero properat turgescere Baccho,
 Quæ, nisi Sol aberas, iam foret apta premi:
 Florentes quatris quantum lætantur Athenæ;

Quare

Quære etiam in fontes quot mare fundit aquas:
 Diriguere illis (quamvis ætate) cerebra,
 Quæ laxare, oriens lux tua sola potest:
 Ipsaq; nunc gestit, quæ te, lacrymosa, remoto
 A curis, verè Curia dicta fuit:
 Nec lantos populi vultus abscondere fas est,
 Quorum iam finem vota, precesq; tenent:
 Accendunt ignes passim iuvenescq; senescq;
 Horum in te feruens sed magis ardet amor:
 Tibia pulsa sonat (populo ducente choreas)
 Damæta saltat iuncta puella suo:
 Carolus interea ut viuat dum Nestoris annos
 Implèrit, latè perstrepat omnis æger.

T. L.

Credibile est ipsos tecum migrasse penates;
 Et patriam tecum vela dedisse tuam.
 Assurgit quoties tibi ventus, inhorruit illa
 Curarum caeco naufraga facta salo.
 Sed bene, quod tutà tandem tellure quiescis;
 Iam non Æolijs adstupet illa minis.
 Parta tibi atq; illi statio: sed quaestio nunc est.
 An patriæ tu sis portus, an illa tibi.

Bomb. C. Regal.

In Principis reditum longè exoptatissimum.

Montes, & scopulos, ventos meditamur & vndas,
 Cùm salijt tantà merce superba ratis.
 Exilium Britoni patria Anglia; namq; vbi Princeps,
 Nativum potiùs dicitur esse solum.
 Virgiliz sicæ: pluit æstas: Sirius alsit:
 Naturæ redeunt Te redeunte vices.

G.C. C.T.

C i

CAROLO

CAROLO Principi religiosissimo in Hispanijs
demoranti, *Euxinoy rediſſis.*

Super ſamâ Conſtantia.

QVam lubens tibi gratuler redire,
Poſt tot lubrica circuncionum,
Et gentes alio ſitas in orbe,
Votis omnibus expetite *Cârle!*
Sed tu, ſeu redeas, (quod ô vouemus,) *Carle!*
Seu tardè referas pedem (quod abſit)
Regum deliciæ cupidineſq̃;
Firmus iudicij manes fideq̃;
Nec quicquid Iefuita fæx propinet
Circæo rediſ impiatus auro.
Plus hoc *Carole* ſcito quàm redire.

Super raro Comitatu.

QVI binis comitantibus miniſtris
Audax *Carole* Cantabros amator
Expugnas ſyluæq̃; belluæq̃;
Et ſævum metuens nihil latronum,
At ſi iam in patriam placet reuerti,
O quot millia præſto ſeruientum!

Inarepatio moræ.

AH quid *Carole* tam diu morare
Surdam ſollicitans prece maritam?
Aut tecum *Mariam* refer maritam,
Aut nos noueris eſſe pro marita,
Qui te voce vocamus impotenti
Quæquæ regna patent *Britanna* ciues.

Simili argumento.

CORreptum magno ſperaram *Carole* amore,
PRoductum video nunc abiſſe; redi.

Alind.

Aliud.

Quæris *Carole* Principumne ocelle,
Quàm gratus tuus Angliam regressus?
Ex hoc collige: Namq; tu quodd albi
Putas ominis esse, te profectum
Isthuc incolumem vetante nullo,
Tunc mallem vetuisse quàm redire.

Aliud.

Aut exotica linque regna *Princeps*,
Et te restituas tuis *Britanniæ*
Tam desiderio tui perustis,
Aut id si sedet, & patri videtur
Tuo, qui Sapientiarum abyssus,
Patri, cui similem *Pylus* negarit,
Aut duris *Ithacæ* impolita laxis,
Fac deinceps coalescere ambo in vnum
Aut *Iberica* regna cum *Britanniæ*,
Aut *Britannica* cum novis *Iberia*.

Adhuc ad Reditum inhortatio.

Vides *Carole* quàm laborioso
Quantas carmine gratulationes
Nil parcens sibi *Musa* compararit?
Quæ, te, ne pereant, redire fas est.

Adhuc.

Et pudet & quæro nil proficientia quorum
Principe distento carmina scribo tamen.
Carmina vel celo possunt deducere Lunam,
Vt tua dissoluam vincula scribo Decus.

Adhuc.

Quàm longi reditus tui videntur
Post tot carmina fabrefacta nobis,
Qui te nil nisi sospitemq; *Carle*

Et longæ reducem viæ precamur,
Voti vel quasi compotes per vmbra
Miramur, stupidumq; gratulamur!

Tantæ dum sed-enim moræ trahuntur,
Et longi reditus tui videntur,
Et nos nil nisi carmen apparamus,
Hæc sit pro rate charta quam linimus
Tuos quod celeret domum recursus,
Qualem *Niligena* ferunt phaselum
Contextam leuib; fuisse cannis,
Et nostra: similem nimis papyro,
Sint suspiria *Etesia* precesq;

Ad Hispanos de Principe Wallarum.

PONE metus *Hispane*; *Tago* tibi & aurea Princeps
Omnia, ceu quondam, linquere; pone metus.
Nec nos fluminibus, nec parcius vtimur auro,
Nympha *Tago* placuit, non *Tagus*; *Ipsa* veni.

Ad Columbam qua fertur Hispaniensem.

Nec te candida præterire fas est
Magni conscia *Caroli Columba*.
Quæ ceu cœlitus vt ferunt ad omnem
Indiuisa ruis ministra passum.

Atqui tempus erat, *Columba*, nunc si
Vnquam fortè aliàs, leuem volatu
Ad nutum domini explicare pennam,
Et iuxta vitreum secare pontum,
Oram littoris *Anglici* gentem.

Nec caussare *Columba*, nec carinæ
Hoc dicas opus effo, non *Columba*;
Soli nam tibi, felle quodd caretis,
(Fidem si *Physici* merent *magistri*,)
Et dulci Domino tuo meoq;
Datum est præpetibus per alta pennis
Iter radere, nec timere pontum.

Eidem Nobiliss. Principi de Reditu Gratulatorium.

Hesperios igitur fines, atq; vltima rerum,
Aruaq; longo quoque regnata tyranno,
Linquis *Iuleum* gentis decus. Accipe contra
Quæ tibi, quæ tantis functo pia turba periculis
Congerimus, tensaq; manus, & feruida longè
Brachia, mactatosq; æterni thuris honores,
Atq; focum, atq; tholis sublimè ad sydera peplum,
Et *Tartessaco* spectandas littore flammæ.

Hauriat hos oculis vel quæ te possidet ignes
Nympha, tuisq; suos ò quàm bene iunxit amores,
Vel iunget lenta, & dedilcet tempore crimen,
Fessa reluctandi, atq; animo meliora capeffer.

Sed Tibi qui tantus, iuuenis, divinitus ardor
Insinuat, patrijq; excedere limite mundi
Suadet ad Occidui vicinos Solis *Iberos*,
Herculeum laticem, & tepidas stridoribus vndas?

Nam neq; te fulua redeuntes merce carinæ
Sollicitent *Indorum*, ereptaq; pignora Diti,
Et patriæ saturum gazæ, & cœlestibus æquum.

Nam neq; te rapidi *Cybeleia* fræna leones.
Venatu alliciant, non quamvis montibus illis
Et lupus, & sæui, sed quos bene figitis, aprè
Esse celebrantur, torviq; aspectibus vri.

Nec te flexiloqui cupidum cognoscere *Vasqni*,
Æmula *Vasquiaca* neq; *Suaris* scita Mineræ,
Crediderim celeri lapsum per inania pennæ
Visere *Madritum*, aut vacuo decurrere *Prado*.

Altior his tibi causa viæ; Nec lumina tantum
Nata tenere *Soror*, pectusque exurere visu,
Regnorum sed certa salus, positifq; duellis
Claudendæ tibi *sane* sores, & pectora quondam
Dura nimis, semperq; odijs exercita acerbis,
Hinc atq; hinc niueo retinens *Concordia* nodo.

Exemplum *Pater*, & prius animosus in armis
Coniugium externum quærens *Aium*. Infixa certis

Semina se ingenij longo diffundere tractu
 Per sobolem & seros gaudent traducta nepotes.
 Est etiam tanti Non hoc tuus, vnice, frater
 Abnueret, Mars frater, & imperterritus armis.
 Insuper ipsa probat. Sed quanquam impensius æquo
 Effudit se Musa, aliàs dicendus *Achates*
 Pars cepti haud temnenda tui (quis fraudet *Achatem*?)
 Et *Theſeia* fides, & *Buckinghamia* virtus.

Aliud.

ET *Paris*, & primâ signans puer ora iuventâ,
 Dignus & æternis arbiter esse *Dys*,
 Non tamen aut turpes sequeris lascivus amores,
 Aut findis dubias per freta puppe vias:
 Victor equo lustras: Ergo ille vt pralia, Martem,
 Sic bona tu tecum *Pacis* opima refers.

In turbulentissimas qua oborta tempestates

Septemb. 13. & 14. gliscente cum
maxime reditus nuncio.

FAma redire *Ducem* est, nimbi sed & aspera pugnant;
 Nempe fremit dæmon; iam scio adesse *Ducem*.

Ad Illustrissimum Ducem Buckinghamiensem.

TE quoq; carminibus, liceat modò, pangere nostris
 Eximium meditor Iuvenum decus; & tibi quondam
 Aurea nascenti nêrunt subtemina *Parce*.

Hoc *Matri* monstrata tuæ portendere visa,
 Hoc olor ad *patrias* muscoso flumine ripas
 Argumentum ingens & scenæ forma futuræ
 Præsignis niueâ plantâ, longèq; refulgens
 Agminibus volucrum, tuus ille (oracula siquid
 Si quid habent veterum veri responsa ministrum)
Vlleride, typus ille tuus. Quis singula fando
 Explicet, aut tanti præſagia narret honoris?
 Te Duce, nec rabidos torta vertigine fluctus
 Horret inexpertum sceptris iter, ac neq; leques

Gallorum

Gratulatio Cantabrigiensis.

23

Gallorum populos, & amica pericula, Princeps.
Te Duce per saxis infesta latronibus arua
Arua per & scopulos & depressas conualles
Rumpit iter tutum, gremio vt potiatur amato.

Qualis ad *Elysias* sedes & regna profunda
Tros Anchisades, ramoq; & virgine tutus
Carpit iter, sed non nisi ramo & virgine tutus,
Vt modico comitatu ingentia incenia mensus!

Vos quoque, vos animæ fortes, interrita lætho
Pectora, quam tenui quantum telluris obitis
Agmine, nec pelagi canas aspergine cautes
Nec *Borea* immani caussantes murmur ab antro!
Nunc patrios placida portus in pace subitis.

In Nobilissimi Principis CAROLI
rationem transfretandi.

ATquin (ò apinæ furorq; certus)
Nos compendia transitus marini
Impensè soliti sequi nepotes,
Et rebus facilem putare nostris
Mirè gentibus vtilem *Poseida*.
Tu non quòd metuas (id evidenter
Tam scælix reditus tuus fatetur)
Sed spernens potius, moransve nullus,
Mutas *Castore Tiphyn*, alme Princeps.
Et ni *Cyllarus* ad manum fuisset,
Aut *Gynden* noue *Cyre* perdomasses;
Aut turpes *Acheloon* in latebras
Truncum cornibus *Hercules* dedisses,
Aut victor *Marathonio* futurus
Hellepontion opinor ebibisses.
Fors *Seston* quoq; tenderes *Leandrus*.

Nunc latus patriam reuisis aulam,
Seu *Roystonia* quâ patent aprica,
Seu *Thersfordia*, seu propinquiora,

Vbi-

Vbicunq; quidem, futurus vt par

Grantana pius arbiter *Cantana*.

S. C. Regal. C. Prap. & Theol. Prof. Reg.

Britanna Regum progenies, tibi
Non ante versa fundimus amphora

Cum sœce vinum, nec madentes

Destituet balanus capillos.

Nunc est bibendi, nunc Saliaribus

Tempus fruendi ritè paratibus,

Magnùmq; pulvinar Deorum

(Incolumi *Carolo*) accidendi.

Tuq; ipse votis continuò faue,

Et tu inquietæ te eripiens moræ

Mutare natiuis memento

Extera, teq; referre Princeps.

Hoc fusa latè te rogat Anglia,

Plebesq; Patresq;: hoc tuus vnice ex-
petessit author. Quid *Madridum*?

Quid biferæ *Talauera* glebæ?

Quanquam & *Botrodi* non leuè nomen, &

Salona ferrum visceribus gelans,

Et lene *Congedus* susurrans

Nomina tetriciora terris.

At non minores deliciæ tibi

Constare gratis, seu viridi siber

Errare sylua, siue iniquum ex-

cludere porticibus vaporem.

Quid prata dicam *Eggamia*, *Thessalis*

Æquanda pratis? quid loca non minùs

Amzna circum? quid *Benera*

Contiguum superis cacumen?

Vicina quanquam non patitur situ

Rossiona, sed nec cætera se regi

Hinc inde, post curas, paternos
Nata pati loca ritè lusus.
Gratas vt ergo nectat agens moras
Comes d' Acunà, nos Ithaci ducis
Hortetur ad dulces redire
Abfq; etiam igne focos acumen.

*Aliud ad serenissimum Principem CAROLVM
de Illustrissimo Duce Buckingham.*

CAROLE quodd patris retreasti victor ad cras,
Sospes id, namq; hoc vincere iure vocem,
Quàm grati reditus, quàm pronæ in carmina vires?
Sed soluenda *Vni* præmia præ reliquis,
Quem, quia te duxit per mille pericula tutum,
Rex Pater vt meritò iusserit esse *Ducem*!

Fama est Oceano reuehi te maxime Princeps,
Lætitiz tecum redditur Oceanus. *I. R. C. Regal.*

*In auspiciatissimum C. P. reditum ex Hispaniâ,
Thomæ Powelli versus posthumi.*

QVàm gemebunda diù caruit te splendide Princeps,
Anglia? & hos quoties protulit ægra sonos?
Detinet anne tuæ te iam Thetis inuida terræ,
Depascitq; oculos, Carole magne, tuos?
An te Neræides vasto torrente morantur,
Inq; vndis ardent oris amore tui?
Certè ego, sola tui quæ ius habuisse putàram,
Impatiens tantæ torqueor vsq; moræ.
Hæc Patria; at simulac stantes ad littora puppes
Velaq; post reditum viderat alba tuum,
Penè opprefferunt miseram sua gaudia, lætos
Muta diu, hos tandem protulit ore sonos,

D I

Ter

Ter salve ô sceptri, Princeps, spes sola Britanni,
 Patria post longum quem modò cernit iter.
 Anglia cui debet, si non tibi, dicere salve,
 Quo sine vix sibimet diceret illa, vale?

T.P. C.T.

In desideratissimum Reditum illustrissimi Principis CAROLI ex Hispania.

F Allor ? an audita est tenues vox missa per auras,
 Finibus Hesperix extremis orisq; relictis
 Rursus ad optatas Daphnin properare Mycenas?
 O multum dilecte Deo, populoq; Britanno!
 Grator Argolicas nunquam remeavit ad oras
 Eionides spolijs & opimo vellere onustus,
 Quàm tu Saxonidum portus vrbesq; reuisens.
 Hei mihi qualis erat te decedente querela?
 Quis gemitus ? quantus luctus ? Non carmine tali
 Amisam Euridicen fleuit Rhodopæius Orpheus.
 Flerunt depressæ valles, montesq; superbi
 Albionis, fleuit tumidus fortisq; Leonum
 Cœtus, quæq; vno metuenda est bellua cornu.
 Tunc citharæ non vllus honos, male-grata Rosarum
 Vis fragrans; nec Ver solitos præstabat honores.
 Ipsæ Neræides deserto in littore mæstæ,
 Vestibus indutæ pullis, lacerisq; capillis,
 Absentem flerunt Daphnin; sonuere propinquæ
 Syluxq; amnesq; & fluviorum gloria Camus
 Absentem Daphnin; resonabant omnia Daphnin.
 Quin oppressa etiam tunc tota Britannia luctu,
 Fluctibus immergi proprijs est visa, nec vnquam
 Dum pulcher tu Daphni aberas caput exercere almus:
 Olim mæsta Ceres charam sic planxit ademptam
 Persephonen, multâ & tristi comitante cateruâ
 Nympharum Dryadumq; imis in vallibus Ætnæ;
 Te verò redeunte Patris Mauortia proles
 Carole, delicia cœli, Procerumq; voluptas,

Caroli,

Gratulatio Cantabrigiensis.

27

Carole deliciae Phœbi, plebisq; voluptas,
Carole languentis rarissima gloria mundi:
Aspice quàm variae vera argumenta parantur
Lætitiae, mixtos non vnquam habitura timores.
Lætitia exiliunt montes, vallesq; iacentes,
Lauricomæ ramos sylvarum, capita ardua, flectunt,
Consistuntq; suos mirantia flumina cursus.
Aspice quàm blandè ridet clementia cœli,
Sternitur vt tremulum Zephyris scelicibus æquor:
Vt senior Nereus atq; Oceanitides omnes
Cæruleo vestitæ habitu, comptisq; capillis
Exultant nimium tua carbasa celsa tueri,
Carbasa ad Angliacos placidè aspirantia portus!
Aspice quàm Leo, quàm prægestiat Vnicornis,
Quarq; Caledonijs habitat fera bestia syluis
Maturè tua sperantes pulchra ora videre,
Ora magis Phœbi radijs splendentia Boïs!
Aspicias vt citharam tractat iam lætus Apollo!
Aspice quàm suaves emittunt gramina odores
Narcissusq;, Rosæq; & fragrans multum Hyacinthus!
Vt volucres vario lætantes æthera cantu
Mulcent, quâq; datur redeuntem voce salutant!
Aspice, quot superùm redeunt altaria fumant!
Aspice quot pia thura damus! quot fundere vota
Certamus! quam multa Ioui cadat hostia summo!
Aspice lætitiam populi, plaususq; secundos,
Visendi vt studio concurrunt! semita feruet
Omnis: non obstat morbus, non tarda senectus.
Cernis vt vnanimis iactant ad sydera voces,
Carole in æternum salue, ferusq; resulge
Inter sydereos Procere cætumq; beatum.
Non populo plaudente magis, plaudente senatu,
Aut Theseus lauro victrici tempora cinctus
Intrabat victas Thebas, Cadmeia regna:
Aut Consul Romanus ovans, post prælia victor
Intrabat rediens, Capitoliâq; alta subibat.

D 2

Quin

Quin tu surgentis decus & noua gloria Cami
 Carole, bis tenues quondam dignate penates
 Visere Musarum, capias hæc pignora nostræ
 Lætitiæ, reditu tanto non digna (fatemur).
 Sit tibi (summe Heros) vel lactea copia fandi,
 At Musas ne sperne humiles: circumdatur astris
 Luna, nec Oceanus torrentum respuit vndas.

C.P. C.Regal.

Ad desideratissimum Principem CAROLVM reducem,

Προσφωνήτιον Δουδέναιον.

Anglia discessum est mirata, sed Anglia longas
 Productasq; moras, peregrè, nexuq; morarum,
 Luce orbatâ suâ, meritò tulit illa perægrè.
 Ergo te reducem lætis amplectitur vlnis:
 Te redeunte canunt Musæ, recinuntq; Britannæ,
 Rex, procures, populus gaudent, Gens tota triumphat.
 Omnia fausta domi spondent, fœlicia spondent.
 Sunt ibi Ius triplicis sceptri, Pater optimus & Rex,
 Religio sincera vigens, æquissima iura.
 Sunt sat opum, fidi procures, populusq; fidelis;
 Non opus est iterum externas peragrarier oras;
 Det Deus hisce frui per longi temporis annos.

S.W. Profef.Theol. D.Marg. & Col.Syd.Mag.

*Ad Serenissimum Patrem Agæa verissimè Athenarum Regem
 ob reditum filij CAROLI Theſſos Britannici
 in externis Oris magna molientis.*

Nauc quasi atratâ mœstis clam cessit ab Anglis
 Carolus, & dubium carpsit Honoris iter:
 Sospes at in Patrias remeat iam Carolus oras,
 Lætitiâs tantas num decet iste color?
 Candida de nigris qui fient carbasa, vt e Agæus

Theſſea

Gratulatio Cantabrigiæ.

29

Theſea bis ſalvum colligat eſſe ſuum?
Hoc muſis penſum ſit, apluſtria texere naui
Chartea, quæ reducem *Theſea* læta canant.

Gaudium Publicum & Academicum ob Reditum deſideratiſſimi Principis CAROLI.

QVinqve Triumphales Portus tonuere ſalutes?
Igniuomis rutilat Troia Britanna rogis?
Concinit his feſto plebs læta ſonore nolarum?
Sola Camænarum docta caterua ſilet?
Ingentes veluti curæ, ſic noſtra putentur
Gaudia, dum reſonant cætera, noſtra ſtupent.

I. N. Syd.

---

*In optatiſſimum reditum deſideratiſſimi & Sereniſſ.
Principis CAROLI, &c.*

MAGNE Redux; votis Patriæ par vnice Princeps,
Fortiter in patrio puluere ſige pedem:
Peccauere preces noſtræ; priuatus abibas,
Neſciuerè Tuæ ſoluere vota rati;
Nunc duplicatus Amor reduci ſua debita ſoluit,
Et gratam ad littus tendit vtramq; manum:
Omnia iam pelago, iam credimus omnia ventis;
Æquora Spes noſtras fida talere domum.

Aliud ad CAROLVM Principem.

BIS fuit Oceanus Terrarum opulentior oris,
Dum Tu cæruleas iſq; rediſq; vias:
Ditior Oceano Terra eſt Tua (maxime Princeps)
Hæc poſtquam ex alto reddita gemma mari eſt.

T. G. T. C.

D 3

Ad

Ad Musam.

Sacræ cohortis (ò Camæna) dedecus,
 Adhuc soluta restitas, iners? neq;
 Pijs (vti decebar) excipis modis
 Decusq; præsidemq; Cynthium tuum?
 Age (ò scelestæ) gratulare Apollini,
 (Ab Occidente nuper huc enim redit)
 Age (inquam) age, & citò modis eum excipe
 Tuis (rudis licet fies ineptaq;) aut
 Ego cruces Iambicas struam tibi:
 Necemq; debitam silentio feres.
 Tremis Camæna; fallor? an modos parat;
 Agit: profectò gaudij modos parat.

Musa.

Illa dies albo Parcarum condita nobis
 Nos tandem reduces per tot discrimina præbet,
 Salve festa dies vixdum sperata Britannis,
 Purior exurgas niueo signata lapillo.
 Hei mihi, quàm timidis salierunt pectora votis,
 Prodiga Neptuno cum dulce Britannia pignus,
 Dulce caput pelago concrederet? hei mihi, quantum
 Extimui demens, freta ne propiora Britannis
 Emensum, infidis fraudares, Gallice, mensis,
 Aut non dissimili violares Cantaber arte?
 Equumne Herculeis sic inuidisse columnis?
 Aut sic Æsonidæ? neglecto vt (Carole) Tiphys,
 Et nullâ Europam superares impiger Argo,
 Vellus ab Hesperijs peteris dum Gadibus aureum?
 Aspicias Heroum quàm concidat æmula virtus?
 (Heroum nostro virtus in gloria seclo,)
 Illam, magne tuis violasti, Carole, factis,
 (Aurea sic stellas obcæcat Luna minores)

Mira-

Gratulatio Cantabrigiensis.

21

Miraturq; suum stupefacta Britannia Solem.

Maſte age : digna tuis reddentur præmia factis,

Angligenam teſtis cantabit Iberus alumnum:

Nos, vt & Aoniæ decimâ cum Pallade diuæ,

Vt tandem ſileant peioris murmura famæ,

Hoc reduci meritò læti gratamur honore. *N.H. C.Regal.*

In reditum CAROLI Principis.

ADreditum cantâſſe tuum cum videris omnes,

Et modulis volucres te celebrâſſe ſuis:

Hinc dulcis Philomela, illinc certârit Alauda,

Et ſi qua è reliquis ſuauior adſit auis:

Si fortè argutos anſer ſtrepit inter Olores,

Des veniam, aduentu gaudet & illa tuo.

More ſuo cantat ; ſic eſt modulatio noſtra

Forſitan inſuauiſ, non ſimulata tamen.

E.S. T.C.

---

*In procelloſam & pluuiam æſtatem,
abſente Principe.*

VT maiſtatis diadema coronet amorem,

Et ſimul it Princeps, & peregrinus amor.

Quale iter, ô ſuperi ? nam & vos ſub imagine cœlum

Ignotâ haud aliter deſeruiſſe ferunt.

Autumno rediturus, abit ſub fidere verno:

Triftis ita eſt æſtas, vt videatur hyems.

Nolo, Ceres inquit, ſurreptam quærere natam:

Semper erat tædis dignior ille meis.

Seq; ait, vndantes ſulcis cum cernit ariſtas,

Sentire Hiſpanos, non meruiſſe famem.

Siccine te reducem quærebant, Carole, fruges ?

Quid poterant aliud ? non habuere iubar.

E.B. C.T.

Ins.

*In reditum illustrissimi Principis CAROLI
din exoptatum.*

Sint ita diuisi, toto sint orbe Britanni:
Id modo, diuisi ne sint à Principe. Noster
Non patietur amor diuortia. Dic age Princeps,
Dic ubi sis; cupimus responsum ad vota, Deumq;
Perplacidum reduci. Qui sic aliena beâsti,
Et populi sit cura tui. Rogo num tibi Beetis,
Quod Thamefis negat, id præstat? si præstat amorem,
Noster erat prior; hunc sequitur superadditus alter,
Et nostrum geminat, non tollit: amore Britanni
Insignes notiq; erimus per secula, qui sic
Absentem colimus. Quantum ô! sentitur egendo,
Quod charum est? semperq; addit noua vota carenti.
Ascendit quoties montosa cacumina tristis,
Te si quâ expectans oransq; ex parte videret,
Desperans quoties descendit Wallia? montes
Crediderim fecisse novos, cum ascendere tantos
Et tot sint ausi. O Princeps! tua Wallia, nunquam
Infœlix magis, & pariter peregrina vel exul:
Nam tecum est patria, & tecum mansere penates.
Te Britones picti, at picti squalore situq;
Et verè Hiberni veluti sine sole futuri,
Et Scoti in tenebras abituri, optauimus omnes.
Non iter inuidiæ est; iterumq; iterumq; reuisas
Hispanos, redeas prius: vt solennibus aris,
Atq; igni excipiant, qui dimisere per vndas.
Pellacem an patriæ fumus recreabat Vlysses?
An vos, & teneros vestros offendit ocellos?
*At reuocare gradum, nostrasq; euadere ad oras,
Hoc opus est.* Cùm sis peregrinis sedibus hospes,
Aduena sis nostris. Alij sunt fortè reperti
Adiectiq; noui, nostri debentur honores.
Verùm ades. An duxere domum mea carmina Daphnin?

Sic

Sic numeri valuerē mei ? iam cerno, poetæ
 Quid possint : laurusq; Tuum cinxere parentem.
 Verū ita quid non ante ò spes ò nostra redibas ?
 Teq; tuæ quid non plumæ properare docebant ?
 Sint aliæ, sint nolo tuę ludibria ventis.
 Aspice præsentī latentur vt omnis; cursu
 Quā celerī ad cœlum flammæ gl'omerentur, vt astris
 Addantur festæ, & splendor geminetur Olympi.
 Non tot habet, quot sunt nobis, Methymna racemos:
 Vt meritò populus pro Principe vina coronet.
 Cernimus & colimus, cū Te, quod quisq; volebat;
 Nec fatiantur adhuc, nec sunt defessa videndo
 Lumina : quā similis menti est oculisq; voluptas?
 Sic semper placeas; mea nec sint irrita vota:
 Carole sis nobis præsens, Tibi Carole numen. *E.B. C.T.*

*In reditum ab Hispanijs Serenissimi
 Magnæ Britannia Principis.*

INclitus Hesperij dum Tu novus Hospes in oris
 Respicias occiduas (Carole magne) domos:
 Iamq; Pyrenæis descendens montibus, æquas
 Hesperidum valles, & iuga læta vides,
 Omnis ab occiduis tibi fluxit Iberia sylvis,
 Stringis oliuifera, quam, vage Bœtis, aqua.
 Iam Tagus aurato voluit se plenius amne,
 Dū putat in vultu numen inesse tuo.
 Neptunum, Phœbumq; alij dixere vocantes,
 Nec deerat, qui Te credidit esse Iouem.
 At postquam magni genitum Te stirpe Iacobi
 Accepere; stupent, & magis inde rogant;
 Ergo tibi tanti est Hispanica regna videre?
 Ne pontum metuas, pontus & vnda tua est;
 Scilicet hoc, Neptune, tuis speramus ab vndis,
 Ne noceant tantæ saxa Notusue rati.

E 1

Et

Et fas sit debere tibi : quid sera moramur
 Vota Dijs tantâ solvere digna fide ?
 Nec fas hoc aliquid nobis maiusvâ precari,
 Nec præstare Ioui quisq; quod optat, habet.
 Maiori nunquam pretio pia numina terris
 Diuûm sollicitis asseruere fidem.
 Sic, ô sic reducecm Superi seruastis; & omni
 Famâ (quæ fuerat maxima) ma'or adest.
 Iam nusquam priuatus eas, iam cognita Gallis,
 Nota Pyrenæis ora verenda iugis.
 Angusto claudant se limite, qui neq; Vestræ
 Ignea victuræ semina mentis habent;
 Nec quibus hos animos, mentemq; illustribus ausis
 Indulsere parem fata benigna Deûm.
 Non Ithace Æoliden tenuit, non Thesea Athenæ,
 Æquoreo Iason Cholchida adiuit equo;
 Nec geminos dominæ Atridas tenuere Mycenæ;
 Nec Te Troia capit; Carolus orbis erit. *D.C.C.T.*

---

*In optatissimum Serenissimi Principis
 CAROLI reditum.*

Quo Latio, Princeps, ætas nostra aurea tecum
 Delituit ? quæ te terra posita diu est ?
 Optabat certè (vt nondum Latonia Delos)
 Anglia te Hesperio quærere mota freto.
 Sed quum non possit diuellere fundamenta,
 Te rogitat Pennis huc reuolare tuis.

Plaudite; depositum iam reddit Iberia magnum.
 Sol tandem occiduo noster ab orbe redit.
 Penè furens in te meditabar, Bærice, diras,
 Gaudia quod nimium nostra moratus eras.
 Ast iam tuta fides quod sit tua, Principe misso,
 Gaudeo; sed nolim rursus habere fidem. *P.H.C.T.*

In felicem Principis reditum.

P Rincipis ad reditum migrans è manibus imis
 Iam postliminio terra Britannia redit,
 Mœsta prius, magnoq; animum torpore sepulta
 Emicat iniecto ceu noua flamma mero;
 Principe, nec mirum, si sic redeunte reuixit,
 Vitalis patriæ scilicet aura fuit. *R. I. Regal.*

*Pro reditu Serenissimi CAROLI, desideratissimi
 Principis ex Hispania, Carmen
 gratulatorium.*

C Onscia votorum stipemus Tempia Britanni
 Muneribus; nullaq; vacent à fronte coronæ.
 Egrediare licet quisquis bis quinque grabato
 Clinicus hæxisti mentes, rediisse salutem
 Disce tuam. Proh nostra salus! proh Carole, gentis
 Altera spes, culmen regni columenq; secundum!
 Ante tuum reditum, quem sperabamus amantes,
 Quàm testudineæ noctesq; diesq; iuvabat
 Insimulare moræ? Nobis hæ tardius ibant,
 Quàm Phaethontæis cùm mundi machina flammis
 Ardescens, medio tenebras nesciuit in igne:
 Ille, quàm mirâ vice cùm natalibus vnâ
 Impendisse diem Natura (vt iussit adulter)
 Dicitur Herculeis, & tardè Phœbus Eoo
 Fulsit ab Oceano. Sed quæ iam corda vel ora
 Nostra satis poterunt in gaudia dilatari?
 Ipsa quidem visa est mater Natura choreas
 Ducere, lætitiæ scænas ornare, popellum
 Inuitare lubens ad iubila; quippe benigno
 Proventu beat agricolam gratissima tellus.
 En vt flaua Ceres apricis nutat in aruis!

E 2

Vt

Vt matura tibi Pomana sub arbore ludit!
 O Deus! ô Princeps! mundum nempe ille creare
 Primus in Autumno, quâ tempestate volebat
 Hic reditu recreare suos; lapidum vice, gemmis
 Signando reditum: qui faustus habebitur Anglis
 Donec spumantes circum teret Albion undas.

I.A.A.C.

---

*In felicem reditum Sereniss. CAROLI Wallie Principis
 Illustrissimi, Carmen gratulabundum.*

DVm parat Hispanos Princeps invifere amores,
 Perpetuâq; suis fœdera pacis agit;
 Rixa ferox orta est coniunctos inter amicos,
Oceanum, Terram; confremuere pares.
 Causâ? petunt Tanti vecturam Principis. *Vnda*
 Ambitiosa negat cedere, nescit *Humus.*
Aënoris in partes descendit sedula Navis,
 Orat *fortunas* *Cæsaris* ipsa *ferat.*
 At stetit à *Terrâ* sonipes, studiosus honoris,
 Et spe sessoris colla superba gerit.
 Soluens mox litem, Nestor Britannice (parent
 Artifici pacis sponte elementa tibi)
 Sic, mutate, iubes, solitis amplexibus iras:
 Dum properat, *Tellus;* dum redit, *Vnda* vehat.
 Tuq; comes sis duxq; via; sis fidus Achates,
Qui dominaris equis, qui dommaris aquis.
 Dixit: Tollit equus cristas, sessore superbus
 Tanto, nec dubitat temnere Bucephalum.
 Hispanis, dicto citius, mox finibus instat;
 Et pariter, posito Principe, crista cadit.
 Quis fando poterit dignè genalia ferta,
 Regales luxus, munera lata dei?
 Transactis rebus, soluit Ratis; atq; saburrâ
 Diuitis ipsa Tagi spernit, onusta deo.
 Qui prius Angliacis sospes vix sistitur oris,

Quam

Gratulatio Cantabrigiensis.

37

Quam sic ore pari *Terra, Fretumq;* sonant;
Salve Dux, Princepsq; *Redux: Virumq;* *salutat*
Anglia, lata Ducem, latior at Reducem.

M.H.C.C.

In desideratissimum CAROLI Principis reditum.

Sic quondam* cecini, *Carolus, Sol, Cura, Britannis:* * Epiced. Cant. fol. 78. per Anagram.
Idem *Sol* nobis, *Curaq;* nostra manet;
Immo quod adicias, abiens, rediensq; vicissim
Clarius in nostro, quam prius, orbe micat.
Solis uti in caelis, post longa tonitrua, & imbres,
Gratior est reditus, fitq; serena dies.
Cernis, ut in radijs eius letantur Iberi.
Miraturq; novum terra remota iubar?
Hoc unum restat: Geminetur *Cura* Britannis
Pro *Carolo*, accessit cui geminatus honor. *P.C.Regal.*

In reditum Illustrissimi Principis CAROLI.

IN Patrio steteras, expectatissime, portu,
Blanda tuas reducis ceperat ora rates,
Dumq; salutaret vel adhuc in littore gressus,
Terra habuit de te Carole posse queri:
Soluisti ut dubijs volitantia lintea ventis,
Sic tecum populus plurima vota tuus:
Ut freta tranavit, freta saxa Britannica, puppis,
Sic mersa est curis Anglia mæsta novis:
Utq; petis pluvium paucis stipantibus austrum,
Sic tanquam pluvias Anglia fundit aquas:
Ut niue perpetuas & tectas frigore rupes,
Sic gelidum populi frigore pectus erat:
Sed tecum redeunt tua Numina nostraq; vota,
Iam curam & lacrymas, (Anglia) terge tuas.

R.W. T.C.

E 3

De

*De Navi, qua Principem ex Hispania
in Angliam reuexit.*

GRæcia prælustrem mirari desinat Argo,
Auratæ exuvias quæ rapiebat ouis:
Vellera si numeres centena, vel aurea mille,
Sordent præ Gemma, quam vehit ista Ratis.

In diem reditus.

Non satis est, festam quodd agant Mortalia lucem,
Cernere qua reducis Principis ora datur:
Igne triumphantis rutilate palatia Cæli,
Stellaq; quæque suo ducat in orbe choros. *A.B. A.P.*

DVm fugis aspectus avidos, & vota Tuorum,
Ac regni fines Charole Chære tui,
Quàm celeri poteras cursu præuerrere Famam!
Confecit longum, quàm breue tempus, iter!
Aura videbatur nimis officiosa carinæ:
Non opus alato subdere calcar equo.
Arua prius nostram tenuerunt Gallica Gemmam,
Orbatos quàm nos nouimus esse Tui.
Sol prius Hesperij fulgebat noster in oris,
Anglia quàm noctem sensit adesse suam.
Nubifer ipse tuis Pirenus creditur vltro
Sub pedibus tumidum supposuisse caput.
Sequana festinis contractior iuit in vndis;
Corripuit latas & tibi Bœtis aquas.
Quàm tamen vt redeas, contraria cuncta feruntur?
Omnibus vt votis serior ipse venis?
Mendacis quoties Famæ incusauimus alas
Præuenit Aduentum dum tuba falsa Tuum?
Iam nimis Angliacis Hispania distat ab agris,
Plus æquo nobis visa propinqua prius.

Lentus

Lentus it Oceanus nimium Tuus, inuidet orbi
Diuitias reliquo deliciasq; suas.
Et fluit & refluit: dulci sub pondere ludens,
Sorte suâ nostro Rege superbus ouat.
Non opus est ventis, non vt daret Æolus vtres:
Impellunt nostræ carbasa vestra preces.
Nullus equus nobis satis est, calcaria nulla:
Pegasus ex astris ipse petendus erat;
Cuius vt Anglorum percusserit vngula campos;
Cum multis Helicon profluit ecce novus. *Z.T.C.T.*

---

*In auspiciatissimum C. P. reditum
ex Hispania.*

ORba tui nuper quem cepit Patria luctum
Pensari dubitat num redeunte putet:
Postquàm saluus ades, quædam est abiisse voluptas,
Quam tamen hoc precio non ego rursus emam:
Ah noli, Princeps, te discat amare carento
Anglia præsentis semper amica satis:
Ah noli tentare animos (incredule) nostros,
Aut, siquid dubites, experiare domi:
Sit satis ô de te semel extimuisse Britannos,
Creuit ab immenso magnus amore timor.
Nam simulac fidam sibi sensit abesse columnam,
Terra suos motus pertulit Angla graues:
Vix etiam non horret adhuc; nec dicere promptum est
An saliant nobis pectora, siue tremant.
Si tibi te genti placeat sociare Britannæ,
Vidisti nostrum Bætice, mitte tuam.

CArole (si libeat iustas audire querelas)
Patria tam serò te rediisse dolet:
Vicinx pens est irata atq; æmula Genti,
Quam tibi plus a quo complacuisse putat.

Cur

Cur adeò aduentum placuit differre paratum?

Cuius vi remoræ Cymba retenta tua est?

Ignotus revehi poteras, qui notus abisti,

Et nomen Britones dedidicisse tuum

Si non impressum pectus cuiusq; teneret,

Si res sincerus non memor esset Amor.

Sed ne victa gravi succumbas Anglia luctu,

Pensarunt modicam fata benigna moram:

Vnde habeas ne quære tuum, satis id sit, habere,

Nec quando redeat, sed redijisse puta. *T.V. C.T.*

Sic vbi perdomitis gressus molitur ab Indis,

Pampineaq; ferox cuspide Bacchus ovat:

Sic vbi cærulei referatum limen Olympi

Linqvit, & Idæis Iupiter instat agris:

Illi Dictæus furit, huic furit incola Dirces:

Æra fremens tremulâ pulsât vterq; manu.

Eccè nouo concussa ferox tumet Anglia motu,

Latificosq; acuunt vndiq; turba sonos:

Vna salutantum vox est, mens vna silentium:

Exultant reditu, Carole, cuncta tuo.

Ne reliquas intèr, sileat mea pica, loquelas;

Accipias nostrum maxime Cæsar, aue. *T.B. C.R. gal.*

In reditam Illustrissimi Principis CAROLI.

Sæpius Hesperio tinctum sub gurgite Solem

Vidimus, & pronas sæpius ille vias.

Nulla dies verfos, cœliq; per ardua retro

Raptantes Phœbi lampada vidit equos.

At Sol noster, ijs quibus occidit, exilit vndis,

Quaq; diem, fugiens, clauserat, inde redit.

Tu tenebras noctemq; fugas, tu Carole, noster

Phœbus, & occasus qui fuit, ortus erit.

*G.G. C. Regal.
In*

*In reditum Serenissimi Principis
CAROLI.*

GRatus ab Hesperia (Sol chare) reduceris ora
Tecum Britannis lucidum ducens iubar,
Et veterem patriæ faciens iuvenescere terram,
Vt plena messis tolleret flavum caput.
Vis mihi nulla fuit te discedente canendi:
Omnes dolebant: Angliæ risit nihil.
Dum procerum tandem sonitus per tecta volaret
Et rumor ingens iret in celsas domos,
Perq; susurrantes linguas, & murmura lætis
Confusa verbis, per triumphales sonos,
Fama tui reditus pastorum velleret aures
Quos inter alium mæstus attriui diem.
Surgere quæ cogens animos abitura priores
Omnes reliquit gaudio plenos nouo.
Iam nos, cum reliquis, humiles iam mitte iocari,
Non sunt faceti, sunt innocentes modi.
Nec mirare tamen velocem Carole famam
Quæ sic per orbem gaudet aduentu tuo.
Læta fuit certè (quod si mihi dicere fas est)
De te triumphans non satis velox fuit.
Hinc tamen à nobis per ovilia læta cucurrit,
Dum matris agnus velleret mammas suæ,
Saltabantq; greges quia te rediisse putarunt
Solamen ingens patriæ, patris decus.
Nunc ego discutiam grauidos à corde dolores
Mæstisq; curis vltimum dicam vale.
Horrendi gemitus procul hinc, vanescite tandem.
Nam quid putatis? non satis fleui diu?
Vultis vt in reditum tam magni Principis esset
Mæstus? velitis: non ero mæstus tamen.
Non liceat densis singultibus ora repleri:
Nec lachrymando iam leues mergi genas.

H I

Ipsæ

Ipse novum potius meditabor arundine carmen:

Totum canendo tempus excurrat meum.

Et tremulam quoties emittet fistula vocem,

Sylvarum loquaces & cavæ valles erunt.

Iam tu qui reditu facis exultare Britannos,

Cassioque vitæ rursus ad vitam refers,

Accipe iam læti pastoris inutile munus

Quod dat libenter, sed nihil maius potest.

H.R.

In reditum illustrissimi Principis CAROLI

Principis Britannia.

Plusquam Ægyptiacis fuit obscurata tenebris

Anglia, & Arctoo nox stetit alta polo,

Ex quo casurus noster despexit Iberum

Phœbus, & Antipodes versus agebat iter.

Ille suo nostram complebat lumine terram,

Ille fuit vitæ solque diesque meæ.

Illo absente, dies cessit, lux defuit Anglis:

Et solita est dubijs exagitata quies.

Nunc toties optatus ades, celeberrime princeps,

Et noster redijt te redeunte dies.

Fugerunt pulsæ te resplendente tenebræ,

Nox etiam radijs cessit abacta tuis.

Vna hominum vox est: lætus fragor æthera pulsar,

Et plausu ingenti littora pulsa fremunt.

Qualis adest Graijs tenebroso à carcere Theseus:

Anglis talis ades, Carole magne, tuis.

Quid mare tranquillum, quid ut Austri flamina dicam

Per mensem velis officiosa tuis?

Tanquam inuitarent reditus, immota quierunt

Æquora, pacatis & siluere vadis:

Et nunc ecce tuo posuerunt littore tutum,

Teque Anglis tandem restituere tuis.

Quam

Quàm mihi gratus ades, nostram quæ gaudia mentem
Tangunt, cum nequeat dicere Musa, filet.

N. Regal.

Redennis CAROLI sera gratulatio.

EXcepit qualis post lætos strage triumphos
Roma duces, aut qualis erat cum Cæsare tuto
Composuit pelagus ventis patientibus vndas:
Qualis, Pompeio pulso quando agmina victor
Non armata trahens, sed pacis habentia vultum,
Tecta petens patriæ lætam remeasset in urbem:
Anglia conspecto talis te (Carole) facta est.
Prole pater visa, vultu iuvenescit, & omnes
Spiritus inde novus renouat cum corpore vires.
Exultant regni procures, sanctusq; senatus:
Atq; equitum gestit genus omne, & Martia pubes;
Aspice in immenso lætantes agmine musas,
Spem sibi gratantes reducem, comitesq; reductos:
En noua iam facies populo, gentemq; per omnem
Insurgit; qualem canæ post tempora brumæ
Sol radijs terram lustrans æstate reducit.
Læti templa adeunt omnes, hymnoq; frequenti
Mille sonant aræ, votisq; recentibus halant.
Certatim sua dona ferunt, ne præferat alter
Quisq; timet, reducemq; minus voluisse videri.

T.F. Regal.

LVgeat Æsonidem tristis Medea maritum,
Lugeat abreptum Laodameia virum;
At quoniam tu, Daphni, tuos remearis ad Anglos
Ponat lugubres nostra Thalia modos.
Daphnis adest, meritosq; redux deposcit honores,
Fallaci famæ parcite; Daphnis adest.

I.W. Regal.

Æ Quora turbentur, pugnetq; aduersa procella,
 Principis aduentum ventus, & vnda negent;
 Æquora sunt Britonum lacrymæ, suspiria venti:
 Sic Gemitu populi carbasus ætus adest. *R.H. Iohan.*

*In reditum Illustrissimi Principis CAROLI
 Principis Wallia.*

Dic, Musa, flammis cur renitentibus
 Perlucet omnis terra Britannica?
 Gratulq; iam clangor tubarum
 Lætitia edit vbiq; signa?
 Cur astra pulsat clamor ouantium,
 Et læta Iobis vox repetentium?
 Fœlicibus nobis adest Sol,
 Occiduo rediens ab orbe:
 Salue beatæ gemma Britannia,
 Salue alma nostræ lux Academia,
 Et Phœbe, magno non parenti
 Dissimilis soboles adesto.
 Diuine Princeps, aspice vt insula
 Hæc tota vultus nunc inhiat tuos:
 Bellum simul, pacem & locuta
 Vt iuvat ora tuos tueri!
 Cum subtrahebas tu modò lumina,
 Squalore cuncti sedimus obruti,
 Aduentus at yester dolores,
 Angligenumq; fugat tenebras:
 Cœleste germen, ne (precor) amplius
 Reddi Britannos ter miseros velis,
 Absconde nec vultum: satisq;
 Supplicij luimus, superq;
 Sic sempiternus sol eris Angliæ,
 Post fata sidus perpetuò micans
 Sic alto es in cœlo futurus:
 Augurio superi fauete.

E.N. Regal.

In

*In reditum serenissimi Principis CAROLI
ab Hispania carmina gratulatoria.*

CUr tam dira fames nostras grassata per oras ?
Albion & siccis febribus vsta fuit ?
Anne horum causas superos referamus ad ignes
Saturnus quoniam cum Ioue iunctus erat ?
An quia nativum hoc anno Sol Anglicus orbem
Liquit, & Hispano luxerat ille polo ?
Nempe venenatus vitiauerat aera fumus,
Dum procul à proprio sydere Phœbus erat.
Heu tenebras queritur, nimiamq; Britannia noctem,
Vixq; moram Solis sustinet illa sui;
Quamq; horam putat esse Diem, Mensēq; dierum
Quemq; Diem numerat; Mensis vt annus erat.
Aspicit, expectat, quatit, scizatur & optat,
Orat, suspirat, flet, lacrymisq; madet.
Oceanum quoties (heu) conspicit anxia ? cœlum
Hispanumq; oculis prospicit illa suis ?
O quoties gemit, atq; ex alto pectore luget
Obuoluens apimo talia verba suo:
Nunquamne Auroræ rubicunda crepuscula? nunquam
Lucifer auratis est rediturus equis?
Ast vbi Titanis prænuncia stella refulsit
Illustrans Cœlum (terra Britanna) tuum;
Exemplū emergit rediuiuus ab æquore Phœbus,
Albuit atq; suis Albion omnis equis.
Quanta trophæa tibi tunc? An sollemnior vnquam,
Aut magis alba tibi (terra Britanna) dies?
Gaudia quæ? quæ tintinabula? quiuē triumphī?
Festa? preces? hymni? cantica? vota? faces?
Clarius (en) Phœbo redeunte refulget Horizon
Quàm si non orbem nouerat ille novum.

I. T. C. Iohan.

*In incertam famam de
Principis reditu.*

SI quæ vota, levis vulgi tulit aura, tulisset
Et vela hæc eadem, Carole magne, tuæ:
Non ego iam toties reditum finxisse putarer,
Nescio quo mendax jure, poeta, tuum:
Iamdudum pedibus properassent carmina veris,
Sensissentq; pigre tardia nulla viæ;
Æmula tum demum tacuisset fama, nec esset
Heu nimis in nostras officiosa preces;
Atq; semel tantum rediisses, neue quis illud
Quod peragit mendax, sic geminas iter.
Ast aliter superis visum est; qui nostra morantur
Gaudia, successu sæpe itorata novo;
His differre placet reditum; seroq; carendo
Discimus, heu, quid sit talem habuisse virum.
Verùm vtcunq; sat est; cessant jam numina, cessant;
Humanum ambigua ludere sorte genus;
Restituunt tandem incolumem, nullog; ferente,
Venisti pedibus, Carole ducte tuis,
Et quamvis sero te iam redeunte, poeta
Sim mendax, vatem veridicum esse liquet. *F.B. C.T.*

FAma tui reditus modò præconcepta videtur
Viua velut superni vox animasse tuos.
Idem omnes simul ardor agit, simul occupat error,
Error at ardoris tessera noster erat.
Quos ita deludens affecit imagine rumor,
O quantum reducis visio vera beat?

Quantis refulges eminens honoribus
O Walliarum splendor admirabilis?
En ipsa præ pudore vultus obteggit,

Sinuq;

Gratulatio Cantabrigiensis.

47

Sinuſq; tellus inſpuens argenteos
Vel erubefcit, te recepto, Cambrica :
Quin & peregrè adueſta nāvis, Indicis
Onuſta gemmis, alba cum proſpexerat
In proximo iam Carolinæ carbafa,
Conceſſit vltro vililitatis conſcia,
Merceſq; non hoc antè viſas ſæculo
Ingurgitârat pœnè ponti fluctibus:
Quid plura ? tanti non Eous ponderis
Eſt æſtimandus, aureæ nec inſultæ,
Non occidentis gaza, non America :
Tu gemma, tu theſaurus, ô chariſſime
Tu noſter ortus, occidenſq; *Carole.*

R, L. C. Regal.

SOTERICON

De

Periculo naufragij quod Ill. Princeps

CAROLVS

ſalaciter evaſit in portu

St. Andero.

Carolus ignotâ peteret cùm veſte Caletum
Deq; mari feſſus bibulas calcaret arenas ;
Cæruleus tunc fortè gregem prope littoris oras
Paſcebat Proteus, juvenemq; notabat euntem.

Proh ſcelus, exclamat ! Tu noſtras, CAROLVS, fraudes

Conaris, fictaq; viris imponere barbâ.

Men' etiam latuiſſe putas ? At proditor ipſe

Inceſſus, barbæq; modum decor arguit oris.

Gallica ſed quorſum quæris per compita Bætin ?

An tibi noſtra nimis vectura inſida videtur ?

Pœniteat faxo (niſi me mens præſcia fallit)

Et ſimili fato cladem mulcebo Leandri.

Dixit : & vmbroſo Neptunum protinus antro

G I

Congre-

Congreditur, diriq; serit noua crimina belli.

Spernimur, ô longæ Pater ! tutela timetur
Nerëidum, & vestri nulla est reuerentia sceptri.
Vndiq; tu Britonas scopulis præcingis, & vdo
Protegis oceano, & placidis circumluis yndis:
Præsidio vestro sed formidabile nomen
Gentibus externis, en terræ fidere mavult.

CAROLVS Hispanam cupiens spectare Mariam
Respuit obsequium nostrum, ductumq; marinum:
Indomitos Alpes, sylvas, & lustra ferarum
Nos superare fide, studio nos vincere credit.

Non tulit yrgentem Neptunus: & horridus irâ;
Expecto reditum: nos nemo impune laceffet.

Aeolus haud renuet; cui par injuria mecum.

Iamq; dies aderat, magnâ comitante cateruâ,

CAROLVS instructam repetit cùm littore classem.

Instant officio gentis flos omnis Iberæ:

Regalem inuisunt puppim, præcibusq; fatigant

Congestis superum saluo pro Principe Numen.

Perfuncti vt redeunt ritu, jam certus eundi

Exiguo in lembo Princeps vada cæcula verrit.

Insidij hoc tempus erat: conchamq; sonoram

Arripens Triton, toto pulmone repleuit.

Aeolus, vt motum reboantis senserat auræ,

(Signum quod fuerat) laxato carcere iussit,

Africus vt pluvio misceret flamine pontum.

Nec mora, profilit: tremulumq; per æquora primò

Insouit murmur; vasti mox surgere fluctus,

Ebriâq; incerto nutare volumine cymba;

Remigiumq; perit, patitur nec clauus habenas.

Ingens insequitur fremitus rebûq; marisq;

Et quasi laxatâ crepitant compagine tigna.

Exuperant tabulas refluxi vibrammia fluctus,

Et medios gellido talos lavat undâ fluore.

Succurrunt nautæ, paterisq; & pelvibus humorem

Ejiciunt; ast ille subit, salitq; laborem.

Deficiunt

Deficiunt animis ; oculis mors omnibus errat ;
Et subito in fato sati solatia quærunt.
Fortè senex aderat fidâ cum conjuge Thamis :
Nympharum blandum prius ille coëgerat agmen,
Vt reducis Domini stiparet in æquore classẽ.
Quas postquam sævæ tetigit vis tanta procellæ,
Accurrunt properè : contis pars figere lembum,
Pars humero fulcire, leviq; impellere nisu,
Sternere pars fluctus, ventosq; arcere minaces.
At rapido Thamis cursu petit Amphitriten,
Et lacrymis fundit mistas has pectore voces.

Occidimus, Marer, nisi tu lenire furorem
Conjugis, Eoliosq; velis componere motus.
Heu quantus juvenis ? quis vultu heroicus ardor ?
Quàm placidis oculi scintillant ignibus isti ?
Quæ dotes animi ? quis candor pectore fulget ?
Quæ pietas, præterq; annos prudentia vernat ?
O, inquit, miserere mei, miserere Parentis,
Et populi ; Sponsæq; virum servato futura.
Obsequitur Tethys : & sæva minus meditantem
Talibus arridens demulcet Nerëa dictis.

Supplicij satis est, Conjux: quid perdere gentem
Immeritam, Britonum luctuq; opplere penates
Est animus ? Cesset tandem, me supplice, nimbus :
Tanta levem juvenis superant dispendia culpam.
Nil moror ergo, refert : tamen isthæc haud tibi soli,
Sed cum Rege pio communis gratia detur ;
Quem cœli chorus omnis amat, cui militat æther,
Quem longè oceano veneror, terraq; potentem.
Sic ait : & ventum monet ad sua claustra reverti,
Concussosq; tridente vagas compescuit vndas.

*Talem habeant finem discrimina, CAROLE, vestra :
Principio careant : hoc votum antiquius esto.*

A. A. A. CL.
G 2

Princeps

*Princeps Octob. 5. redux: crastino matutinus
Lambetham attigit: inde tracturus
Londinum.*

Post crastinatas septimi mensis moras
Reditum secundum, patrij attactum soli,
Quod viua toties vota nostra **CAROLO**
(Nobis in ipso) iamdiu optarunt, adhuc
Sperare lentum. Fama quod potens sui
Iam spe propinqua req; spondet proxima,
Oras Britannas appulisse Principem.
Audire lentum est. Hoc quoque est lentum **Valet**.
Gustandus oculis ille, tractandus manu:
Aliter cupido vix sibi facit finem,
Nec vera cernit inter atq; insomnia:
Nobis capaces aliter haud implet sinus
Turgens aceruo, ac horreo felicitas.

Beauit oculos hoc meos spectaculum
Lætum deaurans lucis hodiernæ iubar:
Vrbi propinqua Præsulis summi domus
Lambetha, primum nunciij huius conscia,
(Sed & inde in Urbem radius emissus, tulit
Ciuibus amænum nocte concubitiæ diem)
Hic ipse *Præsul* antelucanus, vigil,
(Quem prompta cingit tota famulitij cohors)
Expectat vsq; iam salutandi impiger,
Morboq; tardos mouet in occursum pedes.
Solido, seteno, masculoq; gaudio
Medela nulla fortior, felicior,
Nec quæ facilis exuat morbos graues,
Epidauriamq; laxet à penso manum.
Ita saluus vnus sanat aduentu suos.

Quem de recenti itinere pergentem, vndiq;
Affusa, conglobata, lætitiæ impotens,
Popularis. ipso in margine, accingit cohors.

Operosa plausu, constrepens clamoribus.
Linquente currum CAROLO, & ripa obuio,
Vix submouetur turba, vix aperit viam.

Nec illa vis ingrata: viui tessera
Verax amoris. Nempe, quem nouiter sibi
Adesse gaudent, ægrè abire sustinent,
Vrbi inuidentes hunc recepturæ hospitem.

Iam gratulatus Principi Patrum Pater,
Et CAROLINIS fronte, voce, gratijs
Recreatus, ipsum emittit amplexu sacro,
Suâq; cymbæ tradit, ac bono Deo.
Tunc illa domino seruit, & domina est sui,
Dum Principi vel mobilem præbet domum.

Submittit humeros accubans Thamesis pater,
Nunquam secari verberante remige
Lubentiores. Maeste, fluviorum decus,
Age, restitutus perge delicijs frui;
Quàm promptus explicare nauigeros sinus,
Tam lætus ostentare turrigerum latus,
Vtrinq; reducis sarcinâ fœlix noui.
Nunc postferendus ipse *Pactolus* tibi,
Sordetq; præ quo cuncta sordebant, *Tagus*.

CAROLI reditus connubium.

MOrantem in oris Principem externis procura
Reducem precatur, & procatur *Anglia*:
Quem iam reuersum feruido amplexu tenet.
Sic sit maritus CAROLVS, cœlebs manens.

Cælum cum pluuium.

REducem recepit imber vbertim cadens;
Sunt gaudiorum lachrymæ.

Item.

Opportunus adest hodiernus ciuibus imber
Tantas struentibus pyras,

Flammas refrænans, arcens incendia tectis,
Damnosa ne sint gaudia.

Diræ.

DEreditu si quis doleat, furit ille, nec vnquam
Ad se redire meruit, aut frugem bonam.

Item.

GRatulor & naui, quâ noster vectus *Iulus*,
Qui nollit, ille nauteam semper bibat.

Item.

INvideat si quis tot structis ignibus, ipse,
Nullum daturus fomitem, fiat rogus.

Denique.

QVorsum hæc perditio, cur hæc iactura focalis,
Sylvarumq; lues, si dixerit *Enclio* pumex,
Expiet extemplo scelus hoc: & nomine pænz,
Vrbs absumpsit ovans hodie quas vna, pyrarum
Perfoluat pretium: fiet de diuite pauper,
Multiplici exutus loculos onerante talento.

*Tho. Go. Sanctæ Theol. Doct.
è Coll. Regal.*

Ad Principem.

SI brevis argumentum ingens tibi charta repandit,
Quam sit de reditu Patria læta tuo.
Non opus est magno turgere volumine Musas,
Gaudia sunt nobis longa, brevissq; liber.
Princeps Magne timent Musæ, ne rursus abire
Te iubeant, nimium qui rediisse canunt.

Hier. Beale Procan.

Votum

Votum Typographi.

INreditum Caroli cecinistis Plaudite, sed nunc
Quòd redijt Carolus, Claudite: Finis adest.
Hoc vnum à superis Academica Tibia poscit,
Vt pede inoffenso carmina vestra fluant.

FINIS.
